

שאלות בעניני בישול - שיעור 454

I. התנור החדש שנקרא Hot Buffet Cart אם צריך בלעך ראה www.vikron.com
e-mail: sales@vikron.com

(א) עיין בשש"כ (ה - כ"ה) בענין פלטה חשמלית המיוחדת לשבת המיועדת לשמור על חום המאכל שעליה ואין רגילים לבשל עליה וגם אי אפשר להגדיל את מידת החום שלה אינה טעונה כיסוי נוסף ומותר להחזיר את הכלי והוא שימלא שאר התנאים בסימן כ"ג אבל אין ליתן עליה לכתחילה בשבת קדירה שיש בה תבשיל אפילו הוא מבושל כל צרכו ואפילו אם כוונתו רק להפיג צינתו ולכן ה"ה בנידן דידן יש להתיר ורק לחזרה ולא לשהייה לכתחילה

(ב) ועיין עוד באג"מ (ד - ט"ז - ל"ה) דדוקא אם אי אפשר להתבשל שם אז מותר להעמיד קדירה חמה אם אין שם אלא מידה אחת ואם יש שתי מידות אסור ובהתנור החדש החום עולה עד 170° וצ"ע אם זה נחשב א"א לבשל שם ועוד דדוקא להעמיד קדירה חמה ולא שהייה לכתחילה אם יש בה רוטב וכיבש מותר אפילו שהייה לכתחילה אמנם הוועד הכשרות של ה' O.U. נתן הכשר על התנור החדש וצריך לבאר עוד פרטי ההיתר

II. הנחת חלה או קוגל על גבי בלעך שעל האש

(א) עיין באג"מ (ד - ט"ז ח"ט מ"ג) דאין ע"ג הבלעך מקום שדינו כמו נגד המדורה (ט"ח - ט"ו) שמותר להניח שם דבר יבש מבושל כ"צ ושאינו מדורה שהוא רק כסמיכה והיכרא איכא מחמת שהצריכו להתרחק קצת ובתנורים שלנו לא שייך זה והוא בדין חזרה

(ב) עיין בספר מאור השבת (ג - דף תקל"ג) שהביא מכתב מהגרשו"א דכיון דאין רגילים לאפות חלה או קוגל על בלעך שעל הכירה וכיון שלא מיחזי כאופה דינו כהפסק קדירה וקיל טפי מגרופה וקטומה ואין חוששין לשמא יטעו אך כיון שמאחרונים (תוך מהדגול מרובה כ"ג - ג) משמע קצת שאוסרים לכן הוא חזר ופסק לאיסור וע"ע בשו"ת אור לציון (ג - ל"ג) שמקיל בדבר משום שהוא חשיב כנגד המדורה או כהפסק קדירה

III. חזרה לתנור של ספיק (caterer) שמעתי מוועד ה' O.U. שהחום בתנור זו עולה עד 225° ולכאורה יכול לבשל ולכן צריך בלעך כקופסא שעשוי מד' דפנות לחזרה (אג"מ ד - ט"ז - כ"ז) אמנם לדעת השש"כ ה"ל אפשר להתיר משום דאין רגילים לבשל בתנור זו מ"מ אם התנור יש בו ב' מידות אין להתיר בלא הקופסא לדעת האג"מ

IV. התנורים החדשים שיש בהם מגירה (heating drawer) שמיוחד לחמם בו מאכלים שכבר נתבשלו ואין בו כח להתבשל עיין באג"מ (ד - ט"ז - ל"ה) דאם יש שם שתי מידות להגדיל האש אסור ולכן בנ"ד יש לאסור אם לא היה שם מע"ש כמו בהאט פלייט בנידונו ושמעתי דרב אלישיב אסר בנ"ד משום הטמנה דהטמנה ברובו שמיה הטמנה ודלא כהאג"מ (ד - ט"ז - ד) דאם משהו מן הקדירה אינה מכוסה לא נחשוב טמון וע"ע בחזו"א (ל"ז - ל"ז ד"ה וצ"ג) דאין הטמנה בכלי בתוך כלי

V. קעטשאפ על בשר רותח בכלי שני מותר שבישול אחר בישול בדבר לח הוא חומרא בעלמא וגם דבר גוש אף בכלי שני הוא חומרא בעלמא ואין להצטרף ב' חומרות כזו

(אג"מ ד - ע"ד - ה) ושומן יבש שחוזר ונימוח אע"פ שנימוח ע"י האש ועכשיו לח מקרי יבש כיון שבשעה שניתנו לחממו לא נמחה עדיין (מ"ב ש"ח - ק) ולכן מותר ליתן מאכל יבש קפוא ע"י הפסק קדירה דאפילו נימוח והיד סולדת בו מותר וע"ע בשע"ת (ה)

VI. החשש של הגסה או להוציא בכף - אם בעודה על האש איכא איסור דרבנן אם מבושל כל צרכו כדכתב התפארת שמואל (פרק כ"ה סימן ע"ז) דשמא יטעה ויראה לו שהוא מבושל כל צרכו ויבא לחיוב סקילה דלכן כתב שאסרו מדרבנן גם להכניס הכף מחשש הגסה ולא הוי גזירה לגזירה מאחר דאיכא עכ"פ קצת ספק אבל לאחר שהוסר מן האש משמע דליכא למיטעי

VII. בגדים השרויים במים אסור לנגבם סמוך לאש (ש"ח - מ"ו) דאיסור תורה משום מבשל ומשום מלכך (מ"ב) וגם אסור לנגבם אפילו כשהוא לבוש בהם ואפילו כוונתו בעמידתו שם רק לחמם את עצמו יהיה אסור משום פסיק רישא

VIII. לערות מים חמים מכלי ראשון על לימון אסור דאפילו ליתן הלימון בכלי שני שהיד סולדת בו אסור (אג"מ ד - ע"ד - י"ח) אבל צוקער מותר

IX. לערות מים חמים מכלי ראשון להדיח כלי שיש עליו שומן אסור (מ"ב ר"ג - ק) והביא ראיה משו"ע (ש"כ - י"ד) והתם הוא רק חומרת הרא"ש והיש מתירים אפשר שהוא מותר דהוי נולד לאיבוד ומותר דנולד צריך למעליותא ולא לאיבוד (שש"כ י - הערה י"ד)

X. חלב או מיץ מותר בכלי שני שיד סולדת בו דדינו כמים (מ"ב ש"ח - צ"ג סקל"ט)

XI. שיעור יד סולדת בו מהראוי להחמיר הוא 110°F ולקולא דאין בישול אחר בישול השיעור הוא 160°F (אג"מ ד - ע"ד - ג)

XII. שיעור שלא נצטנן לגמרי (רמ"א ש"ח - ט"ו) הוא שראוי לאכול לאלו שרוצין לאכול חמין כדכתב השו"ע הרב (ש"ח - ט) והאג"מ (ד - ע"ד - ה)

XIII. גדר לח ויבש לענין חזרת קדירה לכירה בשבת עיין באג"מ (ד - ע"ד - ז) שהביא הפמ"ג (ר"ט - צ"ג) דהולכין אחר הרוב וכ"כ הכף החיים (ש"ח - צ"ג) ואולי הוא הטעם דמעיקר הדין אין בישול אחר בישול אף בלח שנצטנן לגמרי מ"מ אין דין זה ברור ומהראוי להחמיר ובשעת הדחק גדול אולי יש להתיר

XIV. לתרץ הסתירה באג"מ (ד - ע"ד - ה) שכתב דאין בישול אחר יד סולדת בו ובאות כ"ז משמע דיש בישול אחר יד סולדת בו אין זה סתירה כלל וכלל ונראה כסתירה משום שהמסדרים שאלות רב שמעון איידער לא כתב השאלות בשלימותם אלא מקצתם ולכן נראה כסתירה דמה שכתב האג"מ (אות כ"ד) דשיעור חצי בישול שכתב השו"ע הרב והמ"ב הוא רק לענין שיעור החום לחבית של מים להיות ערב שבת וכתבו בלשון חצי בישול אבל לא התכוין כלל שיש בישול אחר שיעור זה כי זה שיעור של יד סולדת בו ועיין היטב בספר של רב שמעון בלשון השאלה שכתב לרב משה ואז נבין שאין כאן שום סתירה ובאמת עיקר הסתירה היא על השו"ע הרב (עיין שם) וכמו שכתבתי אין סתירה